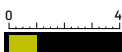

Reljef i građa Zemlje

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA KRATKO ODGOVORITE NA PITANJA I RIJEŠITE ZADATAK.

1. Što je reljef? **Reljef su svi oblici Zemljine površine (ravnine i neravnine)**
2. Kako se reljef može prikazati na geografskim kartama?
..... **Može se prikazati slojnicama i bojom.**
3. Okamenjeni ostatci, otisci i tragovi davnih biljaka i životinja nazivaju se **fosili**
4. U čemu je razlika između apsolutne i relativne visine?
..... **Apsolutnu visinu mjerimo od razine mora, a relativnu od bilo kojeg drugog mjesta osim razine mora.**

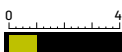

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH ISJEČAKA GEOGRAFSKIH KARATA.

5. Napišite na koji je način prikazan reljef na isječku A i na isječku B.

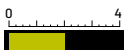

- a) na isječku **A** **Slojnicama**
- b) na isječku **B** **bojom**
- c) Prisjetite se topografskih znakova i odgovorite što je prikazano bojom na isječku **B**.
..... **vode i naselja**

RIJEŠITE ZADATAK.

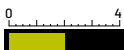
6. Svrstajte sljedeće reljefne oblike u odgovarajuće skupine: visoravan, brdo, planina, dolina, gora.
ravnica: **visoravan**
udubljenje: **dolina**
uzvišenje: **brdo, planina, gora**

NA SLJEDEĆA PITANJA ODGOVORITE S POMOĆU GEOGRAFSKOG ATLASA.

7. Na geografskoj karti Hrvatske pronađite Papuk u Slavoniji i Vaganski vrh, najviši vrh Velebita.

- a) Kolike su njihove nadmorske visine? **954 m i 1757 m**
- b) Kolika je relativna visina Vaganskog vrha u odnosu prema Papuku? **803 m**

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

8. Ispod fotografija upišite odgovarajuće pojmove.

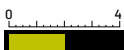
*staro gorje, mlade planine, teško prohodno, lako prohodno,
visoko i ulančano, nisko i zaobljeno*

staro gorje, lako prohodno,
.....
nisko i zaobljeno
.....

mlade planine, teško prohodno,
.....
visoko i ulančano
.....

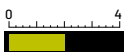
RIJEŠITE OSMOSMJERKU.

9. U osmosmjerci pronađite navedene pojmove.

DOLINA JEZGRA
KANJON KORA
MAGMA NIZINA
PLAŠT POBRĐE
RELJEF STIJENE

R	E	LJ	E	F	K	D	E
N	A	N	I	L	O	D	Đ
O	M	R	E	E	R	P	R
NJ	G	R	G	J	A	E	B
A	A	N	I	Z	I	N	O
K	M	S	I	J	E	T	P
T	Š	A	L	P	A	J	S

Neiskorištena slova, čitana redom, daju naziv jezerske ili kopnene površine niže od razine mora (potolina).

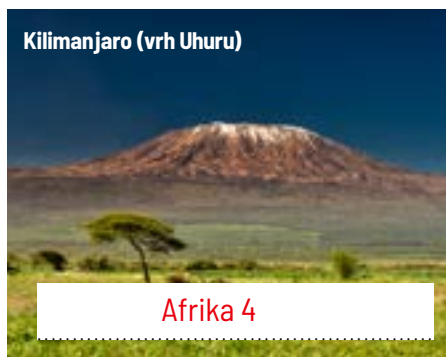
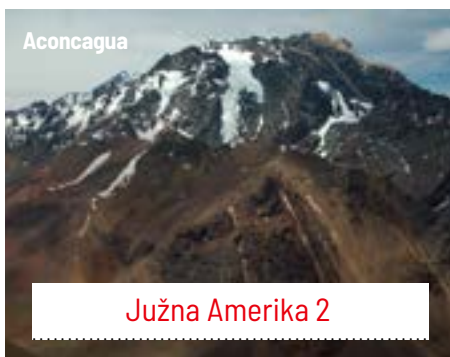
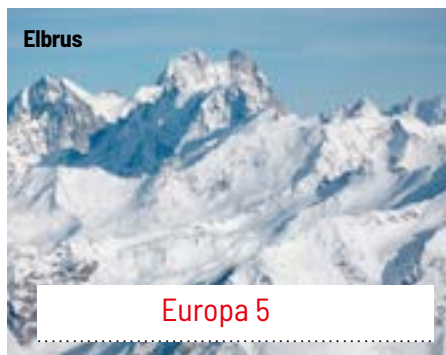
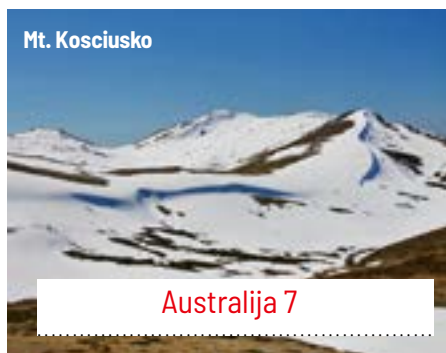

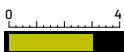
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA I GEOGRAFSKOG ATLASA.

10. Fotografije prikazuju najviše planine svijeta po kontinentima.

- a) U predviđeni prostor napišite na kojem se kontinentu ona nalazi i kolika joj je nadmorska visina.
- b) Poredajte vrhove od najvišeg prema najnižem tako da upišete brojeve (1 za najviši vrh i tako redom).
- c) Između kojih je vrhova najveća relativna visina? **Mt. Kosciuszko i**

Mt. Everest

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

11. Fotografije prikazuju neke od reljefnih oblika.

Ispod fotografija napišite što je najviše utjecalo na oblikovanja pojedinih oblika tako da upotrijebite riječi:

vulkanske pojave, led, more, tekućice.

more

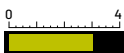
tekućice

led

vulkanske pojave

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

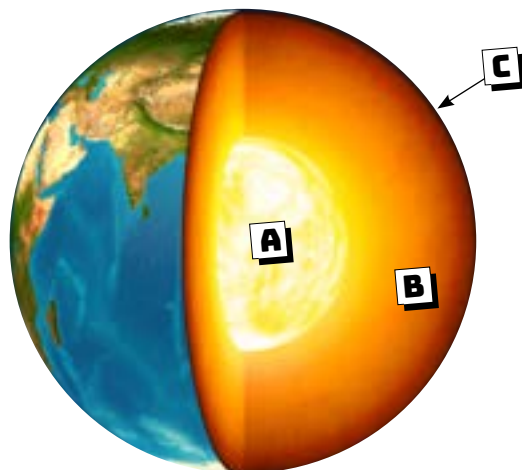
12. Na crtežu su slovima označeni dijelovi Zemlje.

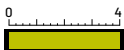
Na crte uz slova napišite njihove nazive.

A jezgra

B plašt

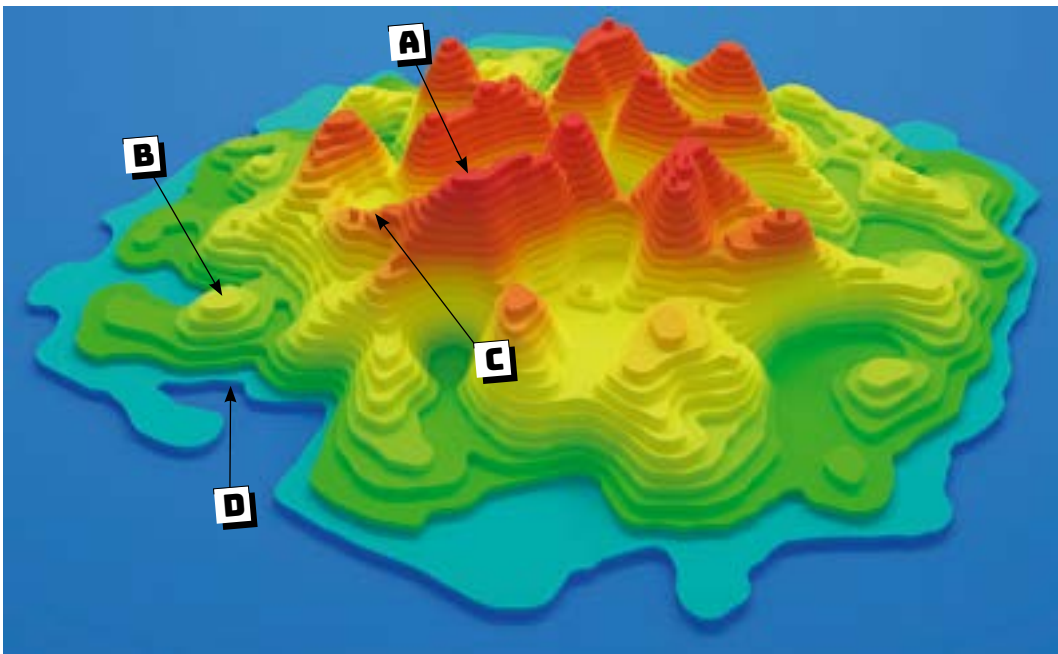
C kora

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE ILUSTRACIJE.

13. Na ilustraciji je prikazan zamišljen otok na kojemu prevladava planinski reljef. Svakih je 100 metara prikazano jednim slojem. Planinska ekspedicija istražuje vrhove otoka. Iskrkala se na otok. Jedan dio ekspedicije, na čelu s Markom, popeo se na vrh **A**, a drugi, na čelu sa Sunčanom, na vrh **B**. Treći dio, na čelu s Goranom, zaustavio se na točki označenoj s **C**.
- a) Na koliko se metara popela Markova skupina? **200 m**
- b) Na koliko se metara popela skupina na čelu sa Sunčanom? **60 m**
- c) Goranova skupina promatra vrh **A**. **-**
- d) Kolika je relativna visina vrha A u odnosu prema Goranovoj skupini (vrh C)? **70 m**

BILJEŠKE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

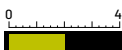

Nemirna Zemlja

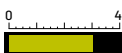
DOPUNITE REČENICE.

- a) Pomicanje litosfernih ploča, erupcije vulkana i potrese uzrokuju **unutarnje** sile.
- b) Žitka, užarena masa koja sadržava rastaljene stijene u unutrašnjosti Zemlje naziva se **magma**, a kada izlazi na površinu Zemlje izbija u obliku **lave**

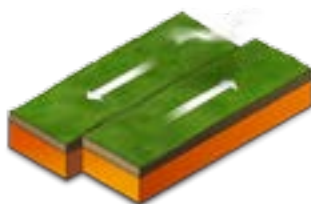
U SLJEDEĆA TRI ZADATKA ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

- Što je litosfera?
 - Drugi naziv za Zemljin plašt.
 - Drugi naziv za Zemljinu koru.
 - Kopno na Zemlji.
 - ☒ Zemljina kora i tanki gornji dio plašta.
- Što se događa pri razmicanju dviju litosfernih ploča?
 - Jedna se ploča podvlači pod drugu.
 - Nastaje dubokomorski jarak.
 - ☒ Nastaje nova Zemljina kora.
 - Pojavljuju se česti i snažni potresi uzduž granice ploča.
- Zaokruži slova ispred dijelova od kojih se sastoji litosfera.
 - plašt
 - ☒ tanki gornji dio plašta
 - ☒ kora
 - jezgra

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH CRTEŽA.

- a) Na prvu crtu napišite koji je proces prikazan na crtežu.
- b) Na drugu crtu napišite koje su posljedice procesa prikazanog na crtežu.

smicanje

potresi

podvlačenje

potresi, vulkani

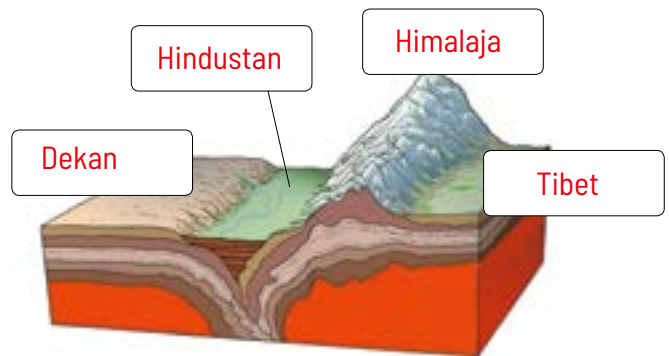

razmicanje

izljev lave

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOG CRTEŽA, SATELITSKE SNIMKE PRIKAZANOG PROSTORA I GEOGRAFSKOG ATLASA.

6. Na crtu ispod snimke i crteža napišite kako se kreću prikazane dvije litosferne ploče – Indijska i Euroazijska.
- a) Koji unutrašnji pokret utječe na nastanak Himalaje? Odgovor napišite ispod crteža.
- b) Prema satelitskoj snimci i s pomoću atlasa napišite na crtež, u predviđeni prostor, koje je područje prikazano na slici.

Indijska se sudara s Euroazijskom.

BILJEŠKE

Vulkani i potresi

RIJEŠITE ZADATAK S POMOĆU PRILOŽENE INFOGRAFIKE.

1. Navedi mjere zaštite koje biste trebali poduzeti tijekom jakog potresa i neposredno nakon njega.

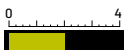

Za vrijeme potresa

Ako se zateknemo u nižim zgradama, pri prvom podrhtavanju izaći na slobodan prostor,
udaljiti se od el. vodova...

Neposredno nakon potresa

Isključiti el. struju, zatvoriti vodu i plin na gl. ventilu, izaći stubištem, ne dizalom, ako je
potrebno, pozvati pomoć.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOG CRTEŽA I ODGOVORITE NA PRILOŽENA PITANJA.

2. U odgovarajuće kružiće na skici vulkana upišite odgovarajuća slova.

A – grotlo

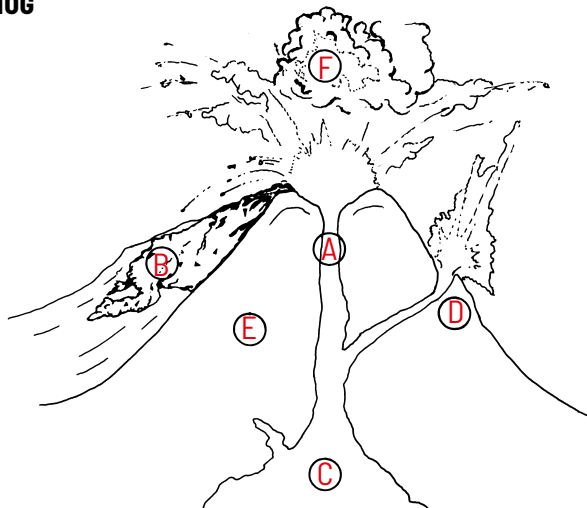
B – izljev lave

C – ognjište magme

D – bočni (sporedni) krater

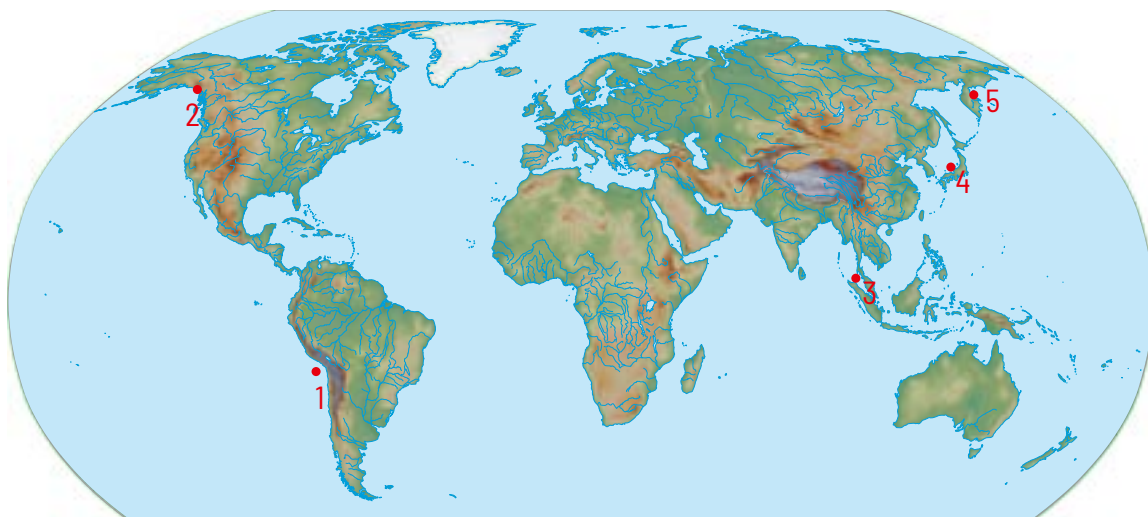
E – vulkanski stožac

F – vulkanski pepeo i plinovi

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU TABLICE, DIGITALNOG DODATKA I SLIJEPE KARTE SVIJETA TE S POMOĆU GEOGRAFSKOG ATLASA.

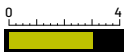
3. U tablici su brojevima od 1 do 5 označena mjesta u kojima su se dogodili najsnažniji potresi u svijetu. Na priloženoj karti svijeta označite ih plavim točkama i brojevima.

NAJSNAŽNIJI POTRESI U SVIJETU OD 1900.

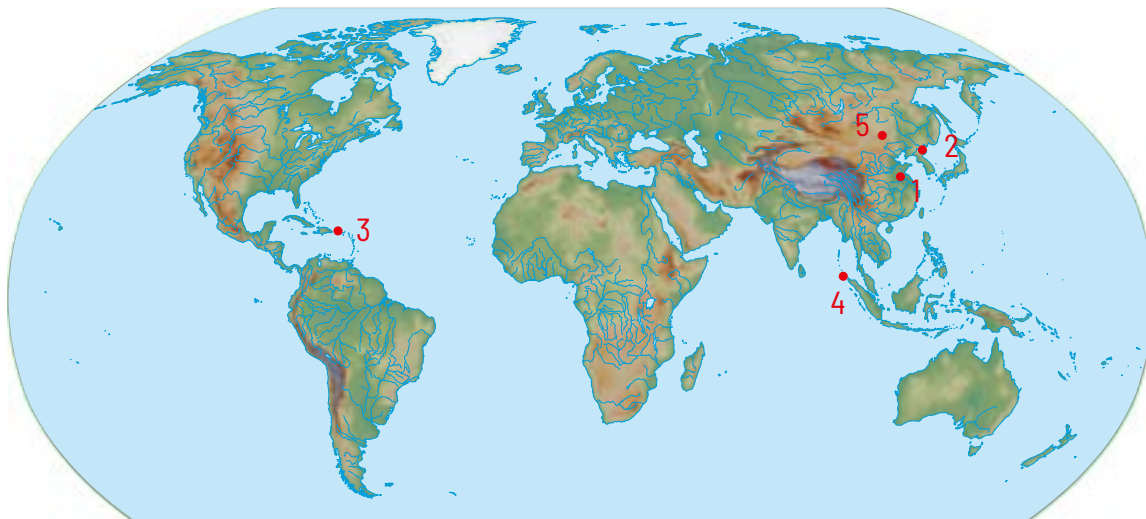
PODRUČJE	GODINA	SNAGA POTRESA	PROCJENA BROJA POGINULIH
1. nedaleko od obale Čilea	1960.	9,5	5000
2. Aljaska, Zaljev princa Williama	1964.	9,2	125
3. uz sjeverni dio otoka Sumatre	2004.	9,1	230 000 do 310 000
4. uz istočnu obalu Honšua	2011.	9,0	15 000
5. Kamčatka	1952.	9,0	0

Izvor: <http://earthquake.usgs.gov/>

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU TABLICE, DIGITALNOG DODATKA I SLIJEPE KARTE SVIJETA TE S POMOĆU GEOGRAFSKOG ATLASA.

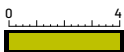
4. U tablici brojevima od 1 do 5 označena su mjesta u kojima su se dogodili potresi u kojima je poginulo najviše ljudi. Na priloženoj karti svijeta označite ih crvenim točkama i brojevima.

POTRESI S NAJVIŠE POGINULIH

PODRUČJE	GODINA	SNAGA POTRESA	PROCJENA BROJA POGINULIH
1. Shaanxi, Kina	25. siječnja 1556.	8,0	830 000
2. Tangshan, Kina	27. srpnja 1976.	7,8	242 000 – 779 000
3. Haiti	21. siječnja 2010.	7,0	220 000 – 316 000
4. uz sjeverni dio otoka Sumatre	26. prosinca 2004.	9,1	230 000 – 310 000
5. Haiyuan, Kina	16. prosinca 1920.	7,8	235 000

Izvor: <http://earthquake.usgs.gov/>

POZORNO PROČITAJTE TEKST I ODGOVORITE NA PITANJA.

5. Pozorno pročitajte tekst o velikom potresu ispod razine mora 2004. godine i dopunite rečenice.

Jedna od najsmrtonosnijih prirodnih katastrofa zabilježena u ljudskoj povijesti bio je potres koji je nastao u Indijskom oceanu 2004. godine. Dogodio se 26. prosinca 2004. godine i epicentar mu je bio blizu zapadne obale otoka Sumatre u Indoneziji, jugoistočna Azija. Potres se dogodio pod morem pri sudaranju dviju litosfernih ploča. Pokrenuo je niz razornih potresnih valova u moru duž obala Indijskog oceana. Potresom uzrokovao morski val čija je visina dosegala i do 30 m ubio je, prema procjenama, između 230 000 i 310 000 ljudi i uništio obalne zajednice. Najviše je bila pogođena Indonezija, zatim Šri Lanka, Indija i Tajland.

Preoblikovanje Zemljine površine 1 i 2

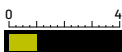
RIJEŠITE ZADATAK.

1. a) Nabrojite vanjske procese oblikovanja reljefa.

Trošenje stijena, pokreti tla i stijena na padinama, djelovanje leda, djelovanje tekućica, mora i vjetra.

- b) Što je krški reljef?

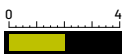
Oblik reljefa kojeg čine oblici nastali otapanjem vapnenačkih stijena.

RIJEŠITE ZADATAK.

2. Među navedenim reljefnim oblicima zaokružite onaj koji se ne odnosi na krški reljef.

JAME KAMENICE **DINE** PONIKVE ŠKRAPE

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

3. Fotografije prikazuju različite dijelove toka rijeke.

Na crte ispod fotografija napišite prevladava li odnošenje ili taloženje u prikazanom dijelu toka. Kakvo stijenje (po veličini) nosi rijeka na prvoj fotografiji, a kakvo na drugoj?

odnošenje

Rijeka nosi veće stijenje.

taloženje

Rijeka nosi sitno stijenje.

4. Fotografije prikazuju pokrete na padinama.

a) Na crte ispod fotografije napišite koji su to pokreti.

kliženje

urušavanje

b) Što može pokrenuti navedene pokrete na padinama?

sila teža, obilne padaline

5. a) Fotografije prikazuju obalu. Zaokružite slovo uz sliku koja prikazuje obalu nastalu taloženjem sitnih čestica koje su nanijeli valovi.

A

B

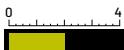
b) Kako se naziva reljefni oblik nastao na slici koja nije obilježena? klif

ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

6. Klizišta nastaju ponajprije:

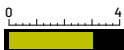
- a) na zemljanim padinama ako je u podlozi glina
- b) u kršu, na strmim stjenovitim padinama
- c) u polarnim krajevima, u području vječnoga snijega i leda.

RIJEŠITE ZADATAK.

7. Objasnite trošenje stijena uvjetovano zaleđivanjem vode u pukotinama.

Voda u pukotinama se smrzava kad temperature padnu ispod ništice. Led je većeg volumena, širi se i proširuje pukotinu. Taljenjem prodire dublje u proširenje.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

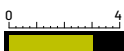
8. Ispod fotografija napišite koja je riječna dolina, a koja ledenjačka dolina.

ledenjačka dolina

riječna dolina

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽITE PAROVE.

9. Pojedine vanjske čimbenike oblikovanja reljefa crtama spojite s navodima s kojima su povezani.

RIJEŠITE ZADATAK.

10. Ispunite križaljku.

1. Ljevkasto udubljenje u krškim krajevima.
2. Nepravilne žljebaste udubine u vapnencu.

3. Podzemne šupljine (ili više njih) u vapnenačkim stijenama.
4. Udubljenje u vapnencima slično plitkoj posudi.
5. Mjesta gdje rijeke ponornice nestaju u podzemlju.

1.	P	O	N	I	K	V	A
2.		Š	K	R	A	P	E
3.			Š	P	I	LJ	E
4.				K	A	M	E
5.	P	O	N	O	R	I	

Ako ste točno riješili križaljku, u posebno označenim poljima dobit ćete naziv reljefa koji djelovanjem vode nastaje u vapnencima.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

11. Ispod odgovarajućih fotografija napišite pojmove:

KRŠ, LED, PIJESAK, POPLAVA, PUSTINJE, RIJEČNI NANOS, SNIJEG, ŠKRAPE, TEKUĆICE, VAPNENAC, VJETAR.

led, snijeg

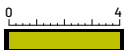
krš, škrape, vapnenac

poplava, riječni nanos, tekućice

pijesak, pustinje, vjetar

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

12. Na fotografijama su prikazani neki reljefni oblici.

a) Na crtu napišite koji je vanjski proces najviše utjecao na izgled prikazanog područja.

djelovanje tekućica

djelovanje leda

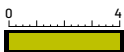
djelovanje vode (u podzemlju)

djelovanje vjetra

b) Koji je od prikazanih prostora najvrjedniji za naseljavanje i gospodarski razvoj? Kratko obrazložite svoj odgovor.

Prostor na fotografiji A je najvrjedniji za naseljavanje i gospodarstvo zbog pogodnih uvjeta – ravnice, plodnog tla, blizine vode, pristupačnog reljefa i sl.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE I INTERNETA.

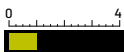
13. Zbog čega klizišta najviše ugrožavaju naselja i prometnice u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, posebice u Hrvatskom zagorju?

Zbog toga što u reljefu prevladavaju pobrđa (gorice) koje su, zbog naseljavanja i poljoprivrede, često ogoljena.

BILJEŠKE

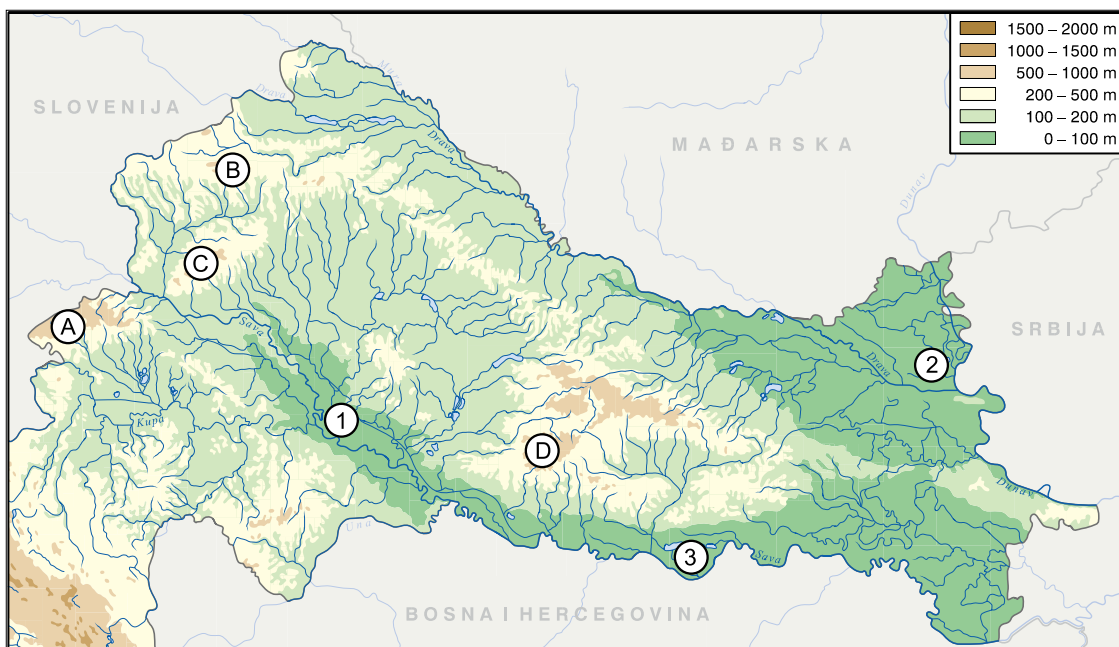
This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice or general note-taking. It consists of approximately 28 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page. The background is plain white, and there are no margins, headers, footers, or other markings present.

Reljefna obilježja Panonske Hrvatske

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

1. Na karti Panonske Hrvatske slovima su označene gore, a brojevima su označeni dijelovi polja. Na crte pokraj slova i brojeva napišite njihova imena.

A Žumberačko gorje

B Ivanščica

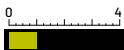
C Medvednica

D Psunj

1 Lonjsko polje

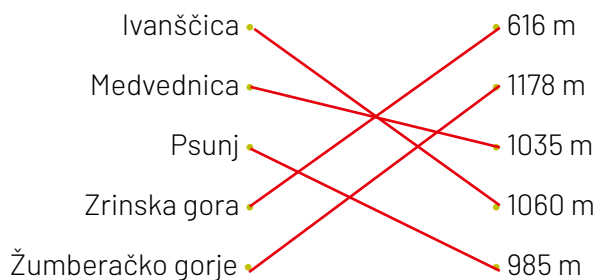
2 Kopački rit

3 Jelas polje

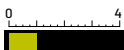
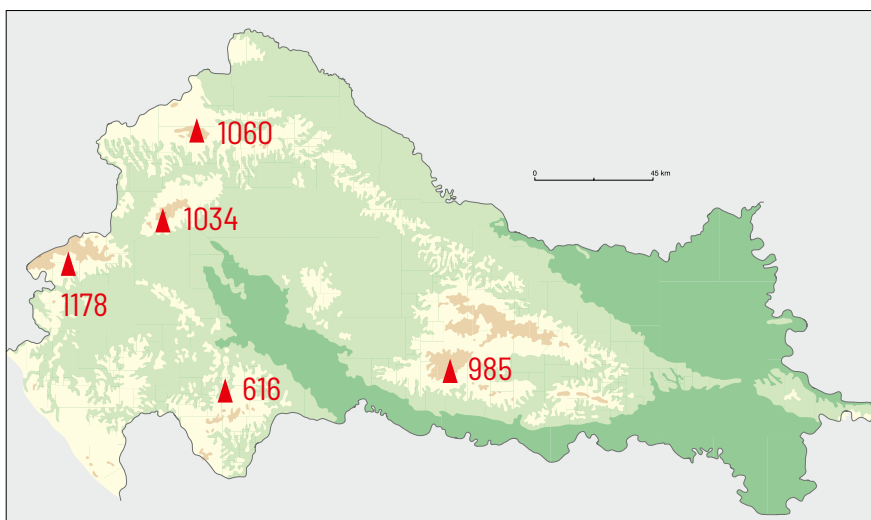

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

2. a) Spojite goru s nadmorskom visinom njezina najvišeg vrha.

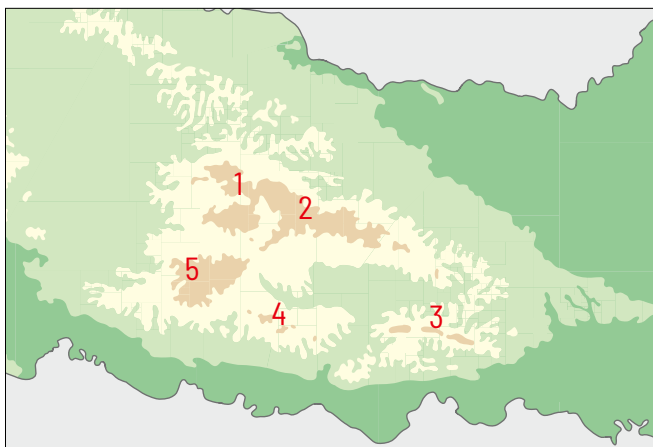

- b) Na slijepoj karti trokutićem označite najviše vrhove navedenih gora i njihove nadmorske visine.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE NA PRILOŽENOJ KARTI S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

3. Imena gora koja „okružuju“ Požešku kotlinu označite brojevima od 1 do 5 na priloženoj karti. Na crte pokraj karte napišite njihova imena.

1	Papuk
2	Krndija
3	Dilj
4	Požeška gora
5	Psunj

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA I GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

4. Fotografije prikazuju neka područja/naselja u Panonskoj Hrvatskoj. Na slici je napisan naziv naselja koje se na njoj vidi. Ispod slike opišite reljefni oblik koji je prikazan. Na geografskoj karti pogledajte u kojem se visinskom razredu nalazi.

zavala

100 – 200 m

kotlina

100 – 200 m

lesna zaravan

100 – 200 m

pobrđe

200 – 300 m

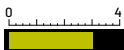
poloj

0 – 100 m

riječna terasa

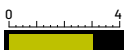
0 – 100 m

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

5. Na crte uz reljefne oblike Panonske Hrvatske upišite primjer označen brojem te pripadajući visinski razred označen slovom.

A2 poloj	1 Psunj	A oko 100 m
B3 kotlina	2 Lonjsko polje	B 150 – 200 m
C4 pobrđe	3 Požeška kotlina	C 200 – 250 m
D1 gora	4 Vukomeričke gorice	D do oko 1000 m

U SLJEDEĆEM SU ZADATKU U TEKSTU TRI POGREŠNE TVRDNJE. PRONADITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME RETKU UPIŠITE TOČNE TVRDNJE.

6. Panonska Hrvatska pretežito je nizinski prostor do 400 metara nadmorske visine. Žumberačka gora je najviša gora panonskog prostora i to je područje gusto naseljeno. Najveće naselje blizu Žumberačke gore je Velika Gorica. Ostale su važnije gore panonskog područja Medvednica, Ivanščica, Krndija, Papuk i Psunj.

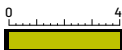
NETOČNA TVRDNJA	TOČNA TVRDNJA
400 metara nadmorske visine	200 metara nadmorske visine
gusto naseljeno	rijetko naseljeno
Velika Gorica	Samobor

U SLJEDEĆEM ZADATKU AKO JE TVRDNJA TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO T, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

7. a) Na području riječnih terasa može se razvijati poljoprivreda kao gospodarska djelatnost.
b) Poloji su prirodno izloženi redovitim poplavama.
c) Najviša gora panonskog prostora Hrvatske je Medvednica.
d) U gorskom području panonskog prostora razvijeno je poljodjelstvo.
e) Gorsko područje panonskog prostora je gusto naseljeno.
f) Među slavonskim „otočnim gorama“, najviša gora je Psunj.
g) Gore Panonske Hrvatske izdignute su nakon Dinarida.

T	N
T	N
T	N
T	N
T	N
T	N
T	N

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I DOPUNITE REČENICE.

8. Pozorno pročitajte tekst o Papuku i dopunite rečenice.

Papuk je najprostranija gora u istočnoj Hrvatskoj koja sa sjeverozapadne i sjeverne strane zatvara Požešku kotlinu. Pruža se u smjeru istok-zapad u duljini od 80 km, prostire se kroz tri županije te je izrazito šumovit. Na južnim su padinama rasprostranjeni vinogradi iz kojih se dobivaju poznata hrvatska vina. Parkom prirode Papuk je proglašen 1999. godine, a osam godina poslije uvršten je u UNESCO-ovu svjetsku mrežu geoparkova. Vulkanski stupovi u eruptivnim stijenama jedinstveno su prirodno područje na Papuku. Najviša točka Papuka je na 953 m nadmorske visine.

Kojeg je reljefnog oblika Papuk? **Gora.**

Jesu li vinogradi na prisojnim ili osojnim padinama Papuka? **Prisojnim.**

Koje se tri gospodarske djelatnosti mogu razvijati u području Papuka na osnovi predloženoga gornjeg teksta? **šumarstvo** **vinogradarstvo (poljoprivreda)** i **turizam**

Zaokružite tri slova ispred županija na čijem se području nalazi gora Papuk.

- ☒ a) Bjelovarsko-bilogorska
- ☐ b) Brodsko-posavska
- ☐ c) Koprivničko-križevačka
- ☐ d) Osječko-baranjska
- ☒ e) Požeško-slavonska
- ☒ f) Virovitičko-podravska

BILJEŠKE

.....

.....

.....

.....

.....

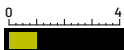
.....

.....

.....

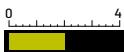
Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.

Reljefna obilježja Gorske Hrvatske

U SLJEDEĆIM DVAMA ZADATCIMA DOPUNITE REČENICE.

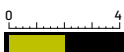
1. Planinski masiv Dinarida se u Hrvatskoj pruža u smjeru sjeverozapad – jugoistok
(navesti strane svijeta), a u građi Dinarida prevladavaju vapnenački stijene.
2. Površinski ovalni i ljevkastí krški reljefni oblici tipični za krš nazivaju se ponikve,
a najprostraniji krški reljefni površinski oblici su kršna polja i krške zaravni.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

3. Svrstajte navedena polja u kršu prema geografskom području i veličini: Ličko, Gacko, Lapačko, Koreničko, Delničko, Mrkopoljsko, Krbavsko, Bjelopolje i Drežničko polje.

GORSKI KOTAR	LIKA – MANJA POLJA U KRŠU	LIKA – VEĆA POLJA U KRŠU
Delničko Mrkopoljsko	Lapačko Koreničko Drežničko Bjelopolje	Ličko Gacko Krbavsko

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA KRŠKIH RELJEFNIH OBLIKA.

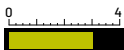
4. Prepoznajte s fotografija krške reljefne oblike raširene u dinarskom prostoru Hrvatske i upišite njihove nazive na crtu.

špilja

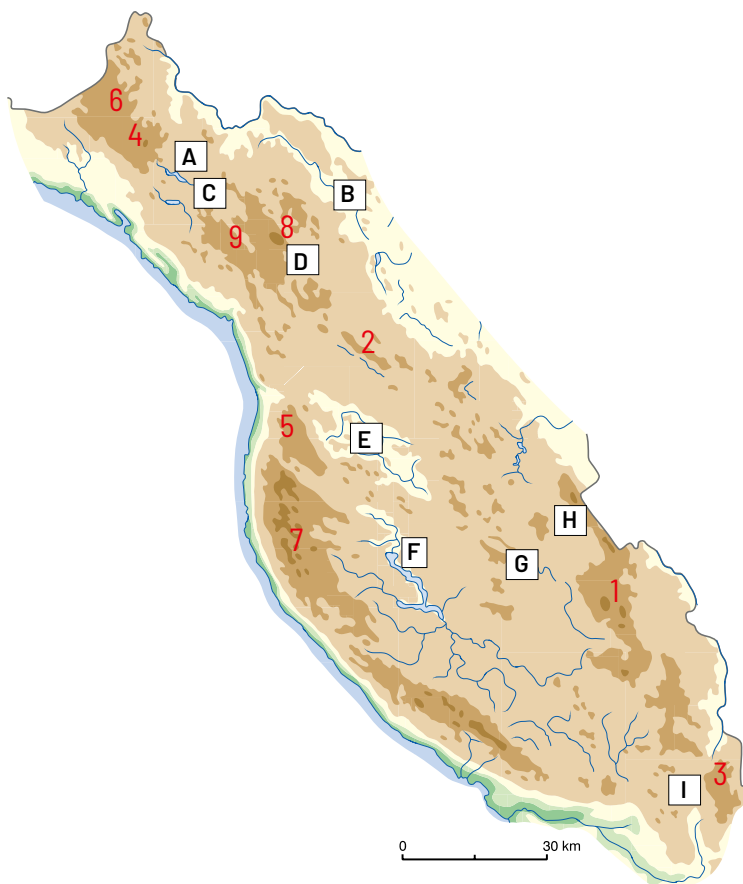
ponikva

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE NA PRILOŽENOJ SLIJEPOJ KARTI GORSKE HRVATSKE S POMOĆU DIGITALNOG DODATKA U UDŽBENIKU I S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

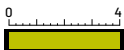
5. a) Brojeve uz navedene planine upišite na odgovarajuće mjesto na slijepoj karti.

- 1 Lička Plješivica
- 2 Mala Kapela
- 3 Poštak
- 4 Risnjak
- 5 Senjsko bilo
- 6 Snježnik
- 7 Velebit
- 8 Velika Kapela
- 9 Viševica

- b) Na karti su slovima označena krška polja u Gorskoj Hrvatskoj. Nazivima polja pridružite slova s karte. Neka manja krška polja nose naziv po najvećem naselju koje se u njemu nalazi.

- A** Delničko polje
- C** Mrkopaljsko polje
- D** Drežničko polje
- B** Ogulinsko polje
- F** Ličko polje
- E** Gacko polje
- G** Krbavsko polje
- H** Koreničko polje
- I** Gračačko polje

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I DOPUNITE REČENICE.

Pozorno pročitajte tekst o Velebitu i dopunite rečenice.

6. Velebit nije najviša planina u Hrvatskoj, ali je simbol Hrvatske, opjevan je u pjesmama i dio je hrvatske prepoznatljivosti. Proteže se u blago povijenom luku između prijevoja Vratnika do doline Zrmanje. Dijeli se na sjeverni, srednji, južni i jugoistočni. Sjeverni se Velebit prostire između prijevoja Vratnika i Velikog Alana duljine i širine 30 km. Najviši je vrh Mali Rajinac (1699 m). U području sjevernog Velebita nalazi se i Lukina jama – najdublja jama u Hrvatskoj, te Nacionalni park Sjeverni Velebit. Srednji se Velebit pruža od Velikog Alana do Baških Oštarija, a dugačak je oko 25 kilometara s najvišim vrhom Šatorina (1622 m). Istočno od njega je Ličko polje. Južni se Velebit prostire od Baških Oštarija do prijevoja Malog Alana, a dugačak je 45 km i ondje je i najviši vrh Velebita – Vaganski vrh (1757 m), te Nacionalni park Paklenica s klancem Velike i Male Paklenice. Jugoistočni se Velebit proteže od Malog Alana do izvora Zrmanje i dugačak je oko 40 km. Najviši je vrh jugoistočnog Velebita Crnopac (1402 m).

- a) Koliko iznosi ukupna duljina Velebita? **140 m**
- b) Na koliko se dijelova dijeli Velebit? **Na četiri dijela.**
- c) Kolika je relativna visina između najvišega i najnižeg vrha navedenog u tekstu o Velebitu? **355 m**
- d) Koja se dva krška reljefna oblika spominju u tekstu i kako se nazivaju?
Krški reljefni oblik: jama	Naziv: Lukina jama
Krški reljefni oblik: krško polje	Naziv: Ličko polje
- e) Navedite ostale (ne isključivo krške) reljefne oblike koji se spominju u tekstu.
..... **prijevoj, klanac**
- f) Najdublja je jama u Hrvatskoj **Lukina** jama i nalazi se u **sjevernom** dijelu Velebita.
- g) U području Velebita postoje nacionalni parkovi **Sjeverni Velebit**
i **Paklenica**

BILJEŠKE

.....

.....

.....

.....

.....

Handwriting practice lines consisting of 28 horizontal dotted lines.

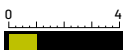
Reljefna obilježja Primorske Hrvatske

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

1. Upisivanjem brojeva i slova na praznu crtu spojite nazive planina i županija u kojoj se nalaze te pripadajući najviši vrh.

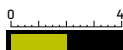
B5 Čićarija	1 Ozeblin	A Splitsko-dalmatinska županija
D1 Plješivica	2 Sveti Jure	B Istarska županija
E4 Risnjak	3 Dinara (Sinjal)	C Šibensko-kninska županija
A2 Biokovo	4 Veliki Risnjak	D Ličko-senjska županija
C3 Dinara	5 Veliki Planik	E Primorsko-goranska županija

2. a) Vrhove označite brojevima od 1 do 4, počevši od najvišeg (1) prema najnižem (4).

2..... Vaganski vrh
1..... Dinara
4..... **Vojak**
3..... Bjelolasica

- b) Zaokružite ime vrha koji se nalazi nedaleko od granice Hrvatske i Slovenije s kojeg se može vidjeti cijela Istra, znatan dio Slovenije i dio Italije.

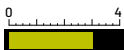
3. Upisivanjem slova na praznu crtu ispred naziva županije povežite polja u kršu Primorske Hrvatske sa županijama u kojima se nalaze. Pazite, jedna županija je višak.

A Čepićko polje	B Primorsko-goranska županija
B Grobničko polje	C Splitsko-dalmatinska županija
C Imotsko polje	D Šibensko-kninska županija
D Petrovo polje	 Dubrovačko-neretvanska županija
	A Istarska županija

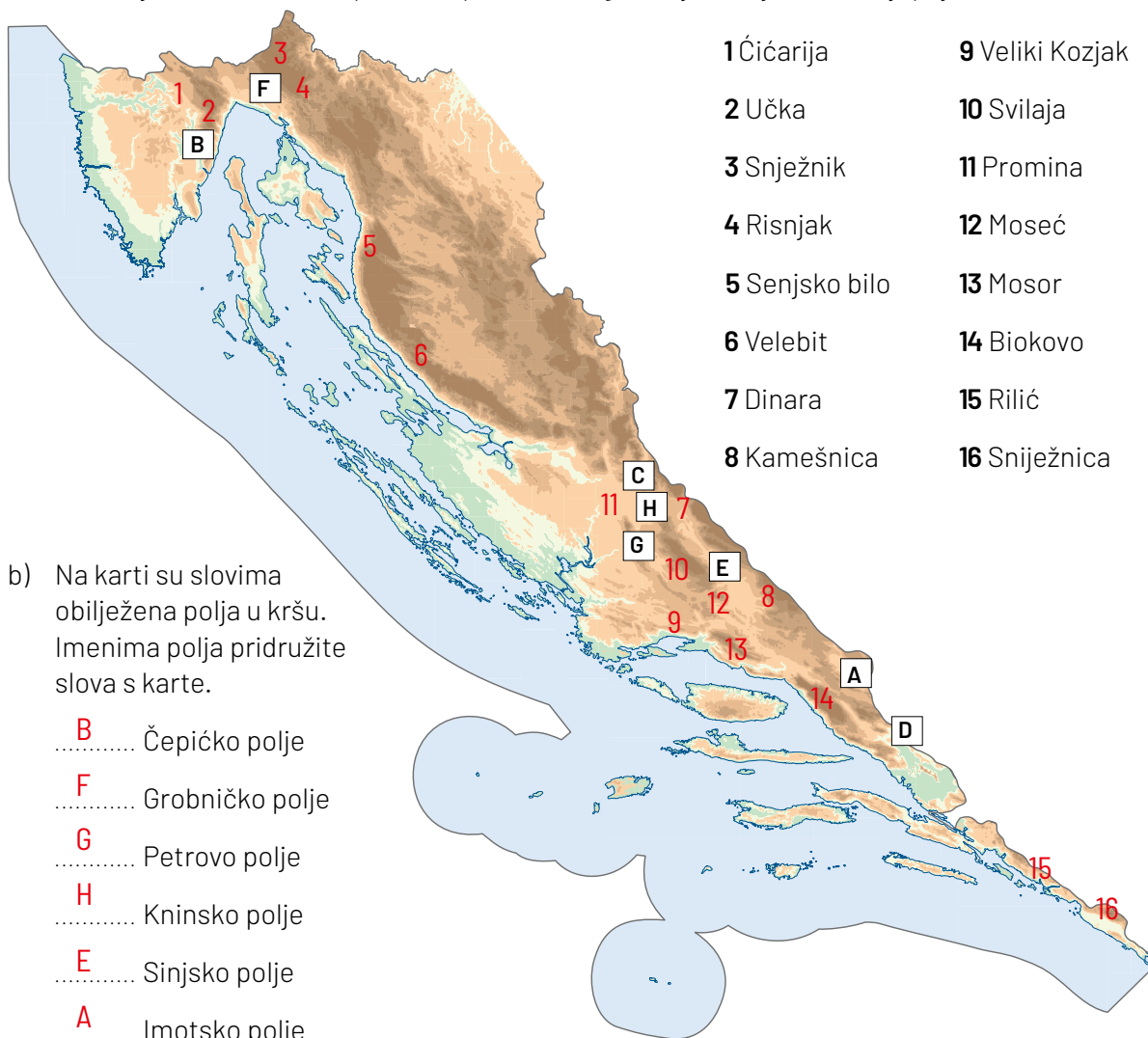
U SLJEDEĆIM DVAMA ZADATCIMA DVA SU ODGOVORA TOČNA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

4. Koja od navedenih reljefnih uzvišenja u Primorskoj Hrvatskoj nisu planine?
- a) Biokovo ☒ b) Boraja ☒ c) Bukovica
d) Promina e) Sniježnica
5. Koje od navedenih planina možemo svrstati i u Gorsku Hrvatsku i u Primorsku Hrvatsku?
- a) Biokovo ☒ b) Dinara c) Bitoraj
d) Učka ☒ e) Velebit

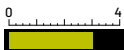
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE NA PRILožENOJ SLIJEPOJ KARTI I S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE HRVATSKE U ATLASU.

6. a) Brojeve uz navedene planine upišite na odgovarajuće mjesto na slijepoj karti.

- b) Na karti su slovima obilježena polja u kršu. Imenima polja pridružite slova s karte.

☒ B Čepičko polje
☒ F Grobničko polje
☒ G Petrovo polje
☒ H Kninsko polje
☒ E Sinjsko polje
☒ A Imotsko polje
☒ D Vrgorsko polje

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA RELJEFNIH OBLIKA KOJI PREVLAĐAJU U PRIMORSKOJ HRVATSKOJ.

7. Na fotografijama su prikazani neki reljefni oblici u Primorskoj Hrvatskoj.
- a) Na crtu ispod fotografija napišite kako se zovu naslage u kojima su oblikovana prikazana područja.
- b) Na drugu i treću crtu kratko im navedite obilježja.

- fliš i niska vapnenačka uzvišenja

- vodonepropusno

- važno za poljoprivredu

- zavalu u kršu

- plodno tlo

- poljoprivreda

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

8. Na fotografijama su prikazani neki reljefni oblici u Primorskoj Hrvatskoj.
- a) Na prvu crtu napišite koji su unutarnji i vanjski procesi najviše utjecali na izgled prikazanog područja.
- b) Na drugu crtu napišite koje su gospodarske djelatnosti razvijene ili bi se mogle razviti.

krški reljef (djelovanje vode)

turizam

djelovanje tekućica

poljoprivreda

krško polje (djelovanje vode)

poljoprivreda

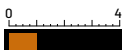

djelovanje mora

turizam

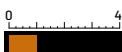
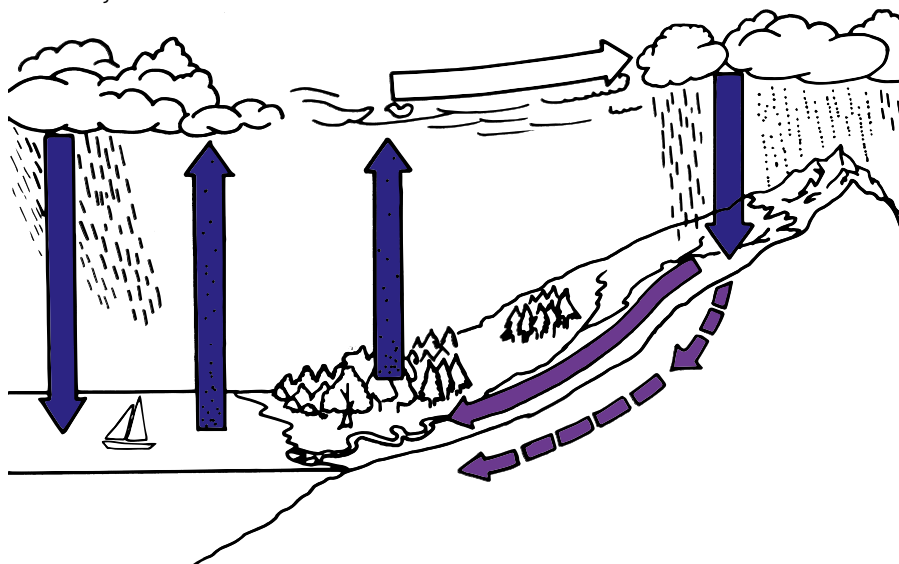
BILJEŠKE

Voda u prirodi

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU CRTEŽA.

1. Crtež kruženja vode u prirodi pažljivo obojite odgovarajućim bojama. Strelice koje označuju isparivanje vode obojite svjetloplavom bojom, a one koje označuju padaline tamnoplavom. Strelice koje označuju otjecanje vode na kopnu i u podzemlju obojite ljubičastom bojom.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

2. Na fotografijama su prikazana područja u kojima ima vode. Ispod fotografije napišite u kojem se stanju najviše na njima ona nalazi.

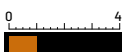
kruto

tekuće

plinovito

RIJEŠITE ZADATAK.

3. Spoji stanja vode u prirodi upisivanjem slova na odgovarajuću praznu crtu.

A kruto

B

..... tekuća voda

B tekuće

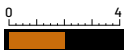
C

..... vodena para

C plinovito

A

..... led

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

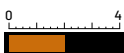
4. Ispod fotografije napišite naziv za pojavni oblik vode koji je prikazan.

tekuća voda, vodena para

led, tekuća voda, vodena para

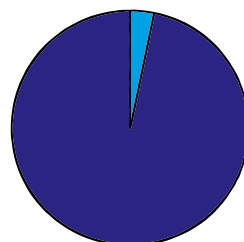

RIJEŠITE ZADATAK.

5. a) Na krugu s udjelima slane i slatke vode na Zemlji dio koji predočuje slanu vodu obojite tamnoplavom bojom, a dio koji označuje slatku vodu označite svjetloplavom bojom.
Na crte upišite udjele slane i slatke vode.

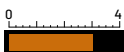
 slana voda **97,5** %

 slatka voda **2,5** %

- b) Nalazi li se sva slana voda u moru? **DA** **NE**

Objasnite. **Slane vode ima i na kopnu (slana jezera)**

U SLJEDEĆEM SU ZADATKU U TEKSTU TRI POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC U ISTOM REDU UPIŠITE TOČNE POJMOVJE.

6. Sunčeve zrake zagrijavaju vodu te ona isparava i prelazi u tekuće stanje – vodenu paru. Vodena para iz zraka zagrijavanjem ponovno prelazi u sitne kapljice ili kristaliće leda oblikujući oblake. Iz oblaka padaju kiša i snijeg. Najviše vode ispari s kopna, gdje padne i najviše padalina. Voda koja padalinama doprije na kopno dijelom ispari, dijelom otječe površinom kopna, a dijelom podzemljem. Nakupljena voda u podzemlju otječe vrlo sporo te hrani jezera, izvore i rijeke pa one teku i kad ne pada kiša. Rijekama se voda vraća u more, odakle ponovno isparava i kruženje se nastavlja.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM
tekuće stanje	plinovito stanje
zagrijavanjem	hlađenjem
s kopna	iz oceana

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE I GEOGRAFSKE KARTE SVIJETA U ATLASU.

7. Slatka voda na površini Zemlje po kontinentima (u km³)

KONTINENT	LEDENJACI I LEDENI POKROVI	SLATKOVODNA JEZERA, MOČVARE I RIJEKE
AZIJA	60 948	30 622
AFRIKA	0,2	31 776
SJEVERNA AMERIKA	2 690 000	27 003
JUŽNA AMERIKA	900	3 431
ANTARKTIKA	30 109 800	-
EUROPA	18 216	2 529
AUSTRALIJA	180	221

8. a) Na kojem se kontinentu nalazi najviše površinske slatke vode? **Antarktika**

b) U kojem obliku se ona nalazi? **U ledu**

c) Zašto na tom kontinentu nema slatkovodnih jezera, močvara i rijeka?

Zbog preniske temperature zraka.

9. Sjeverna Amerika ima veliku količinu vode u ledenjacima i ledenim pokrovima. To je stoga što tom kontinentu pripada najveći otok svijeta, uvelike pod ledenim pokrovom. Kako se zove taj otok?

Greenland.

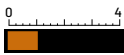
10. Kaspijsko jezero sadržava oko 78 200 km³ vode. Ono nije uključeno u navedene podake u tablici. Istražite zašto.

Zato što ga čini slana voda.

BILJEŠKE

This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice or general note-taking. It consists of approximately 28 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page. The background is plain white, and there are no margins, headers, footers, or other markings present.

Zašto je voda važna

U SLJEDEĆEM ZADATKU AKO JE TVRDNJA TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO T, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

- a) Za zdrav život potrebno je popiti najviše 2 čaše vode na dan.
 - b) Za opskrbu pitkom vodom ključno značenje ima voda na površini.
 - c) Smeće može onečistiti temeljnicu.
 - d) Sva slatka voda u prirodi ujedno je i pitka voda.

T

☒ N

T

☒ N

☒ T

N

T

☒ N

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

- Ispod odgovarajućih fotografija napišite za što se upotrebljava voda.

navodnjavanje

kupanje

proizvodnja el. energije

promet

sport i rekreacija

uzgoj školjaka

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

- Gdje su pohranjene najveće zalihe slatke vode?

☒ a)

u ledu i snijegu

b)

u podzemlju

c)

u rijekama i jezerima

d)

u živim bićima

- Voda temeljnica obnavlja se najvećim dijelom:

a)

iz leda u polarnim krajevima

☒ b)

iz padalina

c)

iz rijeka i jezera

d)

iz svjetskog mora.

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I ISTRAŽITE KOLIKO VODE TROŠITE U KUĆANSTVU.

5. Pročitajte koliko se vode troši u kućanstvu obavljanjem nekih aktivnosti.

- Ako se tuširate, potrošite otprilike 7,5 litara vode u minuti ili u prosjeku 50 litara, a ako se kupate i napunite kadu, potrošit ćete oko 170 litara vode.
- Kad perete zube, ako voda teče iz slavine, potrošit ćete od 4 do 6 litara vode, a ako upotrebljavate čašu, ne više od 0,5 litara.
- Vodokotliči troše od 5 do 10 litara po ispiranju. Perilica rublja u jednom pranju potroši u prosjeku oko 100 litara, a starije i do 150.
- Perilica posuđa potrošit će oko 75 litara vode za jedno pranje. Ako posuđe perete ručno, trošite između 7 i 15 litara vode u minuti.
- Curi li voda iz kotlića, slavine ili ventila, na dan se potroši oko 700 litara vode.

Procijenite koliko vode mjesečno troši vaše kućanstvo. Usporedite tu procjenu s potrošnjom prema računu za vodu.

11 000 l

BILJEŠKE

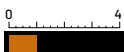
Tekućice

RIJEŠITE ZADATAK S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE SVIJETA U ATLASU.

1. Spojite rijeke i kontinente na kojima se nalaze tako što ćete upisati odgovarajuća slova na praznu crtu.

A	Chang Yiang	B	 Europa
B	Dunav	C	 Južna Amerika
C	Amazona	D	 Sjeverna Amerika
D	Missouri	E	 Afrika
E	Kongo	A	 Azija

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU SATELITSKIH SNIMAKA.

2. a) Ispod snimke oblika ušća napišite njegov naziv na prvu crtu.
b) Na drugu crtu napišite naziv jedne rijeke koja ima prikazani oblik ušća.

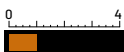
.....
estuarij

.....
Temza

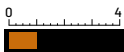
.....
delta

.....
Nil

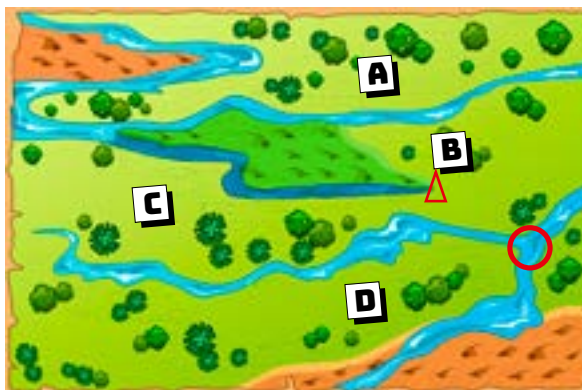
U SLJEDEĆEM ZADATKU OBJASNITE POJMOVE.

3. a) Slijev: **Područje odakle potječe voda prema nekom moru (ili jezeru)**
b) Delta: **Oblik ušća u kojemu se rijeka ulijeva kroz velik broj rukavaca.**
c) Estuarij: **Ušće uvučeno u kopno, slično morskom zaljevu**

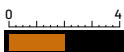

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOG CRTEŽA.

4. Crtež prikazuje zamišljeno područje u kojem se nalaze rijeke A, B, C i D.

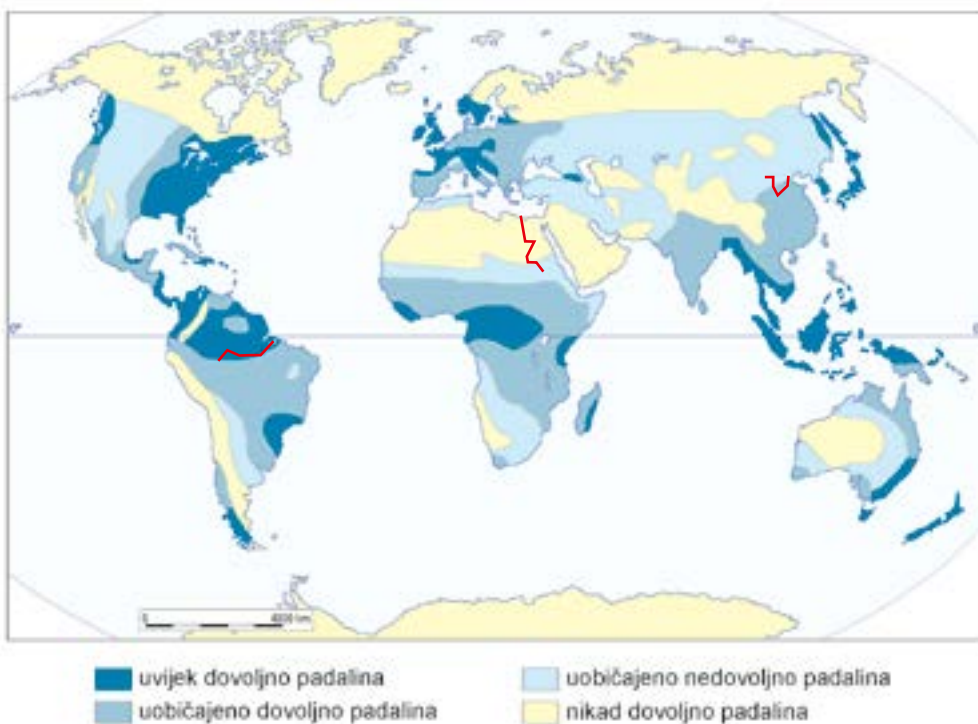

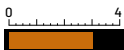
- a) Trokutićem označite izvor rijeke **B**.
- b) Ušće rijeke **C** označite kružićem.
- c) Podebljajte prtok rijeke **A**.
- d) Kojim se rijekama ne vidi ni izvor ni ušće na crtežu? **A i D**.....

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I GEOGRAFSKOG ATLASA.

5. Otprilike trećina kopna na Zemlji ne prima dovoljno padalina. Rijeke izvire u područjima s dovoljno padalina. S pomoću atlasa na kartu ucrtajte neke velike rijeke: Mississippi, Amazonu, Nil, Gangu i Huang He.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

6. Fotografije pokazuju rijeku u gornjem, srednjem i donjem toku.
- Na prvu crtu napišite koji od navedenih dijelova toka prikazuju.
 - Na druge crte napišite njihova obilježja.

gornji tok

- brzo otjecanje

- u koritu krupnije kamenje

srednja slika: donji tok

- vijugava i spora

- taloži sitni pijesak i mulj

srednji tok

- sporije otjecanje

- taloži se nanos

ODGOVORITE NA PITANJA S POMOĆU GEOGRAFSKOG ATLASA.

7. a) Od kojih rijeka nastaje Nil? **Modri i Bijeli Nil**
- b) U koje se more ulijeva rijeka Dunav? **Crno more**
- c) U kojoj državi izvire rijeka Niger? **U Gvineji.**

RIJEŠITE ZADATAK.

8. a) Objasnite što je protok.
Količina vala koja potekne presjekom korita rijeke u određ. vrem. razdoblju.
- b) Objasnite što je riječni režim.
Kolebanje vodostaja i potoka rijeke tijekom godine.
- c) Navedite tri osnovna tipa riječnog režima.
kišni, sniježni i ledenjački

BILJEŠKE

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting or typing. There are no margins, text, or other markings on the page.

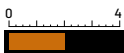
Stajaćice

U SLJEDEĆEM ZADATKU AKO JE TVRDNJA TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO T, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

1. a) U močvarama je uobičajen šaš.
b) Močvare su posebno važna staništa ptica.
c) Površinom najveće jezero svijeta je Bajkalsko jezero.

☒ T N
☒ T N
T ☒ N

RIJEŠITE ZADATAK.

2. Spojite jezera i kontinente na kojima se nalaze upisivanjem slova na praznu crtu.

A Bajkalsko jezero	B Europa
B Plitvička jezera	C Južna Amerika
C Jezero O'Higgins / San Martin	D Sjeverna Amerika
D Gornje jezero (Superior)	E Afrika
E Jezero Tanganjika	A Azija
F Jezero Eyre	F Australija

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKOG ATLASA.

3. a) Napišite nazive dviju najvećih australskih rijeka. **Murray** i **Murrumbidgee**
- b) Napišite imena Velikih jezera u Sjedinjenim Američkim Državama.
Superior
Ontario
Erie
Huron
Michigan
- c) Kako se zove najdublje jezero na svijetu? **Bajkalsko jezero**
- d) Kako se zove najprostranije jezero na svijetu? **Kaspijsko jezero**

RIJEŠITE ZADATAK.

4. Ispunite križaljku.

1.	I	Z	V	O	R					
2.	P	R	I	T	O	K				
			3.	D	E	L	T	A		
		4.	P	O	R	J	E	Č	J	E
			5.	S	L	I	J	E	V	
6.	E	S	T	U	A	R	I	J		
7.	A	M	A	Z	O	N	A			
			8.	J	E	Z	E	R	O	

1. Mjesto na kojemu voda izlazi iz podzemlja.
2. Manji tok koji se ulijeva u veći.
3. Oblik ušća pri kojem se rijeka račva u rukavce (npr. Dunav).
4. Područje koje odvodnjava jedna rijeka.
5. Područje s kojega voda pritječe nekome moru ili jezeru.
6. Oblik ušća koje se ljevkasto širi (npr. Temza).
7. Rijeka s najvećim porječjem na Zemlji.
8. Voda koja ispunjava neku udubinu na kopnu.

Ako ste točno riješili križaljku, u posebno označenim poljima dobit ćete naziv razine vode u koritu.

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I ODGOVORITE NA PITANJA.

Pozorno pročitajte tekst o Vranskom jezeru i odgovorite na pitanja.

5. Vransko jezero na otoku Cresu je slatkovodno jezero u središnjem dijelu otoka. Dugačko je oko 5,5 km, a široko oko 1,5 km. Apsolutna dubina iznosi 74 metra. Površina jezera je iznad razine mora, a dno ispod razine mora. Jezero je veliki prirodni spremnik i sadržava 220 milijuna m³ slatke vode. Vransko jezero na Cresu je najprozirnija slatka voda u Hrvatskoj. Prozirnost mu je od 10 do 24 metra. Voda jezera iskorištava se za vodoopskrbu cresko-lošinjskog otočnog područja, što je posebno važno ljeti kada desetci tisuća turista posjećuju i borave na tim dvama otocima. Zbog vodoopskrbne uloge oko jezera postoji zaštitni pojas. Uz jezero je zabranjeno zadržavati se i napajati stoku, upotrebljavati umjetno gnojivo u poljodjelstvu, sjeći šumu, kampirati te loviti ribu u njemu.

U kojoj se županiji nalazi Vransko jezero na otoku Cresu? **U Primorsko-goranskoj.**

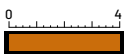
Je li Vransko jezero kriptodepresija?

DA

NE (zaokružite točan odgovor)

Čemu koristi Vransko jezero na otoku Cresu? **Kao spremnik pitke vode.**

Zbog čega je u području oko Vranskog jezera zabranjeno napajati stoku i upotrebljavati umjetno gnojivo u poljodjelstvu? **Jer se voda koristi za piće.**

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

6. a) Slike prikazuju neke načine uporabe kopnenih voda. Ispod slika napišite za što se sve kopnene vode mogu koristiti.

proizvodnja el. energije

poljoprivreda

promet

sport i rekreacija

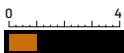
- b) Nabrojite još jedan način iskorištavanja voda na kopnu.

Iskorištavanje u turističke svrhe.

BILJEŠKE

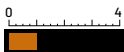
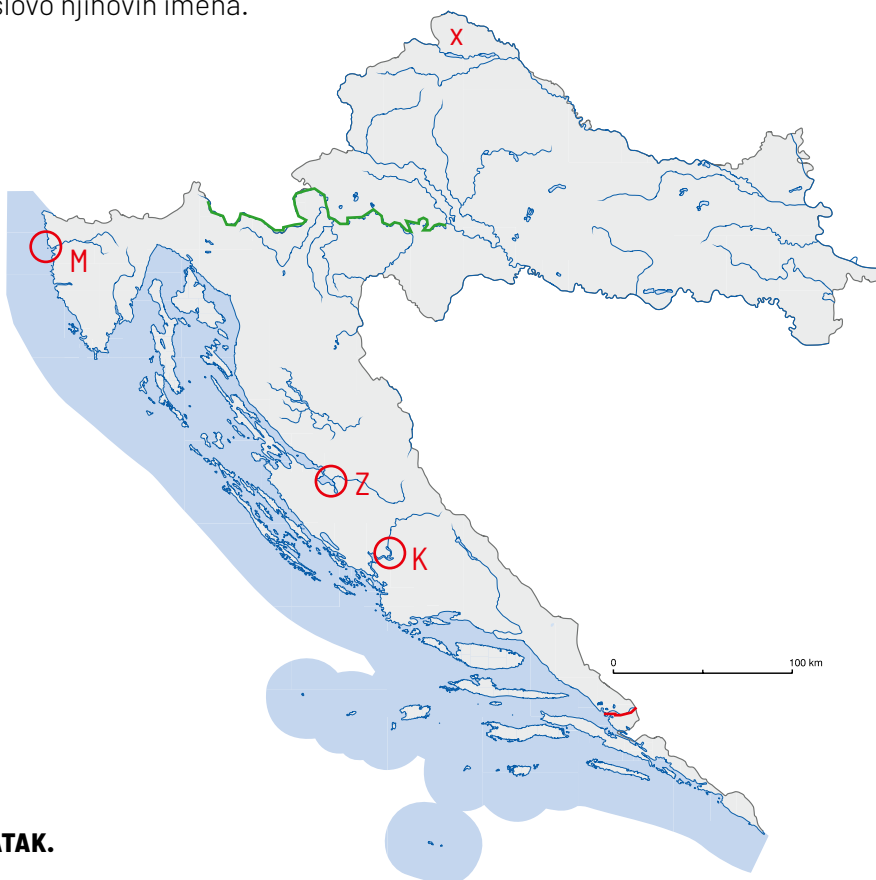
This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

Rijeke Hrvatske

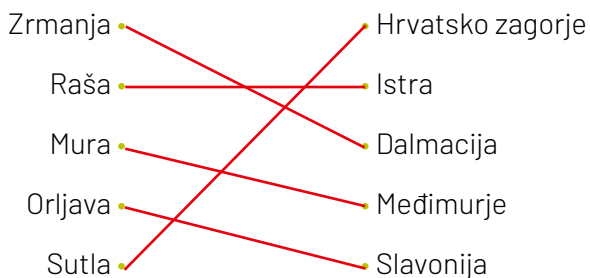
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

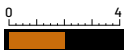
- Zelenom bojom podebljajte najdulju rijeku koja ima i izvor i ušće u Hrvatskoj.
 - Slovom x označite županiju koja se smjestila između Mure i Drave.
 - Crvenom bojom podebljajte rijeku koja teče Splitsko-dalmatinskom županijom.
 - Kružićem označite položaje ušća rijeka Mirne, Zrmanje i Krke te uz kružiće napišite prvo slovo njihovih imena.

RIJEŠITE ZADATAK.

- Crtama spojite parove.

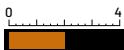
RIJEŠITE ZADATAK.

3. Navedite dva desna pritoka navedenih rijeka u Hrvatskoj.

Sava: **Kupa, Vrbas**

Drava: **Čađavica, Vučica**

Dunav: **Drava, Vuka**

U SLJEDEĆEM ZADATKU ZAOKRUŽITE SLOVO T AKO JE TVRDNJA TOČNA, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

4. a) Rijeka Kupa ima izvor i ušće u Hrvatskoj.

T N

- b) Rijeka Orljava cijelim je svojim tokom u Hrvatskoj.

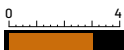
T N

- c) Rijeka Mirna najdulja je istarska rijeka.

T N

- d) Rijeka Dobra je rijeka ponornica.

T N

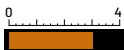
U SLJEDEĆA DVA ZADATKA PREKRIŽITE ULJEZA.

5. Prekrižite uljeza s obzirom na način otjecanja.

LIKA **KUPA** GACKA PAZINČICA

6. Prekrižite grad koji se **ne** nalazi na rijeci Savi

SLAVONSKI BROD ŽUPANJA SISAK ZAGREB ~~ILJK~~

ODGOVORITE NA PITANJE.

7. Zbog čega je Drava pogodna za hidroenergetsko iskorištavanje?

Zbog ujednačenog vodostaja tijekom cijele godine.

U SLJEDEĆEM ZADATKU ISPUNITE TABLICU.

8. Svrstajte navedene hrvatske rijeke u odgovarajući slijev: Zrmanja, Drava, Kupa, Cetina, Dobra, Mirna, Krka, Mura, Una i Jadro.

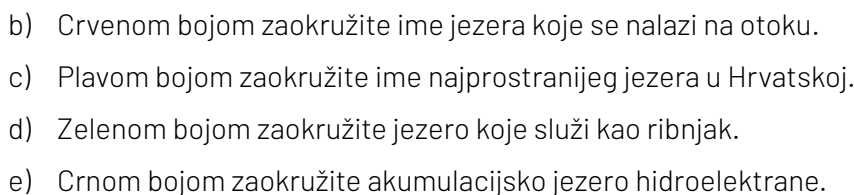
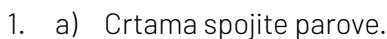
CRNOMORSKI SLIJEV	JADRANSKI SLIJEV
Drava, Kupa, Dobra, Mura, Una	Zrmanja, Cetina, Mirna, Krka, Jadro

U SLJEDEĆEM SU ZADATKU U TEKSTU TRI POGREŠNE TVRDNJE. PRONAĐITE IH, PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC U ISTOME REDU UPIŠITE TOČNE TVRDNJE.

9. Kupa je najdulja rijeka koja ima izvor i ušće u Hrvatskoj. Jednim dijelom svojega toka čini granicu sa Slovenijom i to nakon ušća Čabranke. Vrelo (izvor) joj je u području Nacionalnog parka Risnjak na 321 m. U gornjem se toku Kupa koristi za rafting ili pustolovni turizam. Kod Ozlja je jedina hidroelektrana na Kupi. Prije samoga grada Ogulina u Kupu se ulijeva Dobra, a zatim i Korana. Nakon Karlovca u Kupu se ulijevaju i Kupčina te Glina, a nedaleko od svojega ušća i Sutla. Ušće Kupe u Savu je pokraj Zagreba.

NETOČNA TVRDNJA	TOČNA TVRDNJA
Ogulina	Karlovca
Sutla	Petrinjšćica
Zagreba	Sisak

BILJEŠKE

2. Ispunite križaljku.

1. Rijeka koja ima najveći hidroenergetski potencijal u Nizinskoj Hrvatskoj.
2. Desni pritok Save, protječe kroz BiH i Hrvatsku.

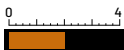
3. Rijeka jadranskoga slijeva, izvire u BiH, a ušće joj je u Hrvatskoj.
4. Umjetno jezero nastalo izgradnjom brane za hidroelektranu; služi kao spremnik vode.
5. Rijeka koja utječe u Dunav u Vukovaru.

Ako ste pravilno riješili križaljku, u tamno otisnutom stupcu dobit ćete naziv jedne od najvećih europskih rijeka.

3. Koja su močvarna područja u Hrvatskoj ujedno parkovi prirode?

.....

U SLJEDEĆEM ZADATKU ZAOKRUŽITE SLOVO T AKO JE TVRDNJA TOČNA, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

4. a) Kruščićko se jezero nalazi u Lici.

T N

b) Površinom najveće jezero u Hrvatskoj je Vransko jezero na otoku Cresu.

T **N**

c) Jedina riječno-pomorska luka Metković je na rijeci Cetini.

T **N**

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILožENE KARTE.

5. a) U zagrade uz svako jezero upišite **U** ako je jezero prema postanku umjetno ili **P** ako je jezero prema postanku prirodno.

Baćinska jezera (**P**)

Crveno jezero (**P**)

Jezero Bajer (**U**)

Perućko jezero (**U**)

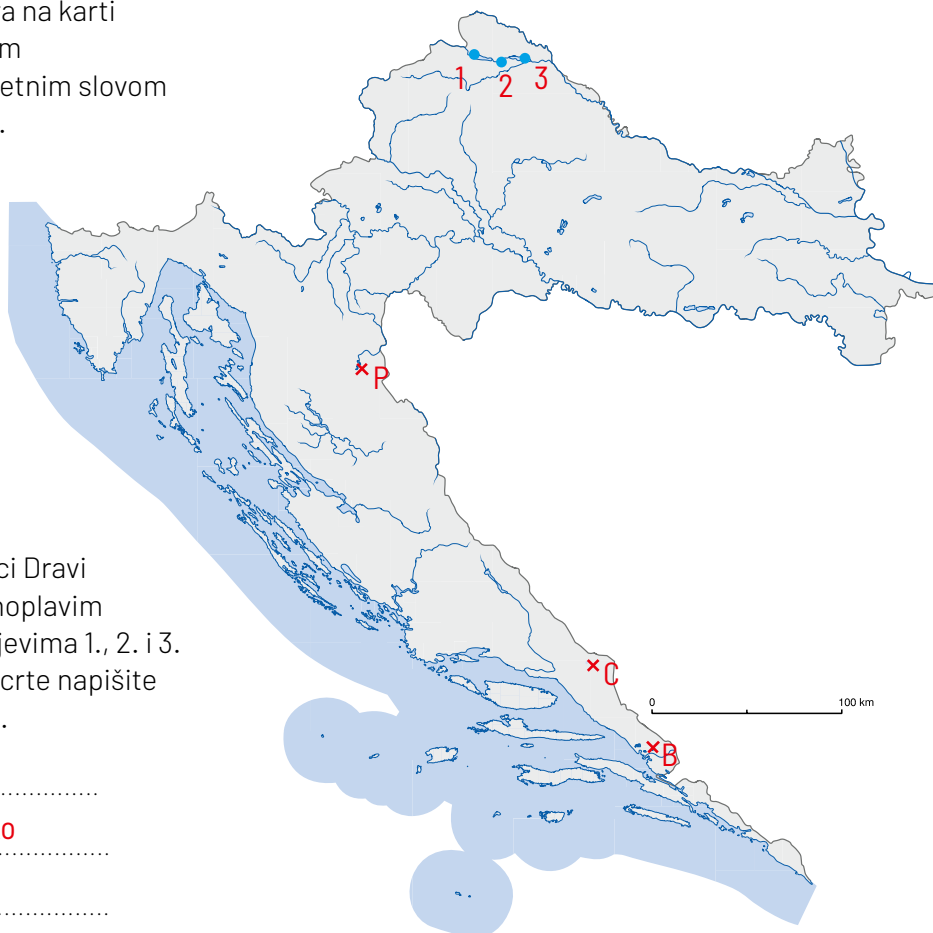
Jezero Butoniga (**U**)

Plitvička jezera (**P**)

Jezero Lokve (**U**)

Jezero Sabljaci (**U**)

b) Prirodna jezera na karti označite plavim križićem i početnim slovom njihova imena.

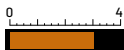

c) Jezera na rijeci Dravi označite tamnoplavim točkama i brojevima 1., 2. i 3. Uz brojeve na crte napišite njihove nazive.

1. **Ormoško**

2. **Varaždinsko**

3. **Dubravsko**

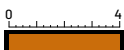

U SLJEDEĆEM ZADATKU ISPUNITE TABLICU.

6. Svrstajte navedena jezera s obzirom na njihovu ulogu (značenje):

Plitvička jezera, Vransko jezero na Cresu, Dubravsko jezero na Dravi i Končanica.

HIDROENERGIJA	VODOOPSKRBA	RIBNJACARSTVO	TURIZAM
Dubravsko jezero na Dravi	Vransko jezero na Cresu	Končanica	Plitvička jezera

RIJEŠITE ZADATAK.

7. Istražite po čemu su navedena jezera i močvare poznata.

Crveno jezero Duboko više od 200 m
Vransko jezero na Cresu Kriptodepresija
Šoderica pokraj Koprivnice Nastalo iskopavanjem šljunka
Crna Mlaka Ornitološki rezervat

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I ODGOVORITE NA PITANJA.

8. Pozorno pročitajte tekst o jezeru Jarunu i odgovorite na pitanja.

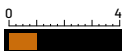
Jezero Jarun nalazi se uz lijevu obalu rijeke Save, u jugozapadnom dijelu Zagreba. Od korita rijeke Save udaljeno je od 150 do 450 metara. Jezero Jarun nastalo je od rukavaca Save. Nakon katastrofalne poplave 1964. godine, zbog izgradnje nasipa uz rijeku Savu, počela su iskapanja šljunka koji je vađen iz jarunskih rukavaca rijeke Save. Nakon toga je jezero odvojeno savskim nasipom. Jezero je uređeno radi sportskih studentskih igara 1987. godine kao športsko-rekreacijski centar s veslačkom stazom duljine dva kilometra. Izgradnja športskog centra s popratnim sadržajima privlači nove stanovnike pa se uz jezero izgrađuju nova velika naselja kao što su Jarun, Staglišće, Vrbani, Gajevo, Vrbani III i druga.

- a) Kakvog je postanka jezero Jarun? Umjetnog
b) Kakve je namjene? Športsko-rekreacijske
.....
c) Kako je naseljeno područje uz jezero Jarun? Gusto naseljeno.

BILJEŠKE

[illegible]

More

SLJEDEĆE ZADATKE RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

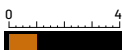
1. Ispod fotografija napišite nazive morskih mijena.

plima

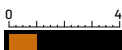
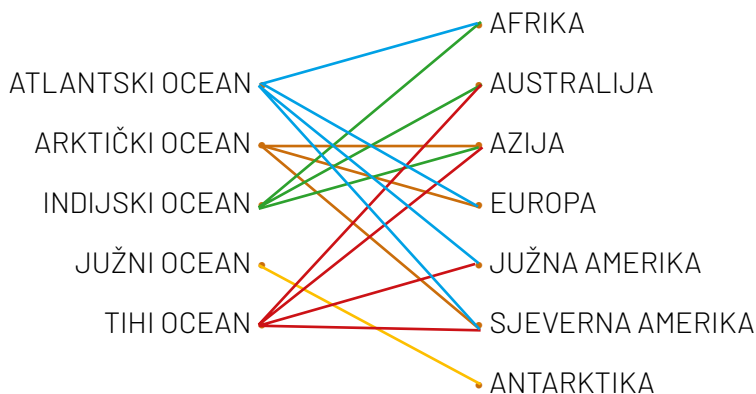

oseka

RIJEŠITE ZADATAK.

2. Spojite pojedine oceane s kontinentima čije obale oplakuju. Za svaki ocean, radi preglednosti, upotrijebite drukčiju boju.

U SLJEDEĆEM ZADATKU ZAOKRUŽITE SLOVO T AKO JE TVRDNJA TOČNA, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

3. a) Jadransko je more slanije od prosječne slanosti svjetskog mora.
b) Hrvatska obala Jadrana razvedenija je od talijanske.
c) Na Jadranu su najviši valovi za bure.

☒ T

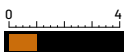
N

☒ T

N

T

☒ N

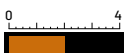
RIJEŠITE OSMOSMJERKU.

4. Pronađite u osmosmjerci pojmove.

LED MIJENE
MORE OBALA
OCEAN OSEKA
PLIMA SOL
STRUJE VALOVI

P	V	A	L	O	V	I
M	O	R	E	B	S	L
A	I	A	N	A	T	A
K	K	J	D	L	R	M
T	O	E	E	A	U	I
N	L	O	S	N	J	L
N	A	E	C	O	E	P

„Neiskorištena” slova, čitana redom, daju naziv sićušnih biljaka i životinja koje slobodno lebde u moru.

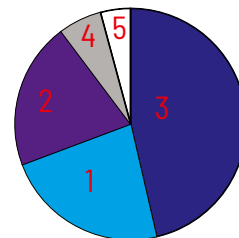

RIJEŠITE ZADATAK.

5. Krug predočuje odnos površina pet oceana na Zemlji.

a) U odgovarajuće isječke upišite brojke.

- 1 – Atlantski ocean
- 2 – Indijski ocean
- 3 – Tih ocean
- 4 – Južni ocean
- 5 – Arktički ocean

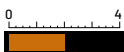
- b) Isječak koji se odnosi na najdublji ocean obojite tamnoplavom bojom.
- c) Ocean koji se u cijelosti nalazi na istočnoj polutki obojite ljubičastom bojom.
- d) Ocean kojemu pripada Jadransko more obojite svjetloplavom bojom.
- e) Ocean koji je u dodiru s Atlantskim, Indijskim i Tihim oceanom obojite sivom bojom.
- f) Ocean koji je u krugu ostao neobojen jest **Arktički**

SPOJITE PAROVE.

6. Spojite gibanja mora s glavnim uzročnikom.

MORSKE STRUJE VJETAR
MORSKE MIJENE STALNI (PLANETARNI) VJETROVI
VALOVI PRIVLAČNA SILA MJESECA I SUNCA

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE.

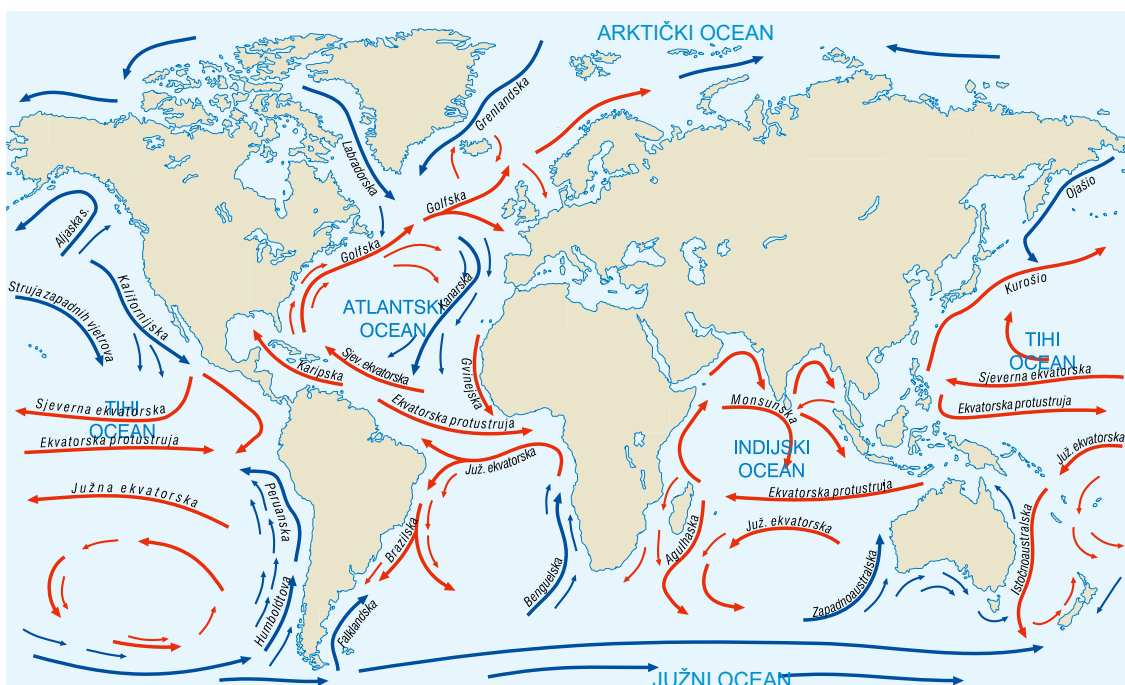
7. Spojite pojedina mora s oceanima kojima pripadaju upisivanjem slova na praznu crtu.

A Sredozemno more	E Južni ocean
B Arapsko more	C Tihi ocean
C Žuto more	A Atlantski ocean
D Karsko more	B Indijski ocean
E Weddelovo more	D Arktički ocean

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

8. Karta prikazuje raspored toplih i hladnih morskih struja.

a) S pomoću karte navedite imena triju toplih morskih struja.

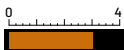
Golfska, Gvinejska, Kurošio

b) S pomoću karte navedite imena triju hladnih morskih struja.

Bengalska, Humboldtova, Kalifornijska

c) Kako se zove topla morska struja koja zagrijava zapadne obale Europe?

Golfska struja

ODGOVORITE NA PITANJA.

9. Znamo da je u litri morske vode prosječno 35 grama soli.

Koliko se soli dobije isparivanjem pet litara morske vode? **175 g soli**

ODGOVORITE NA PITANJA.

10. a) Koji čimbenici utječu na slanoću mora?

Količina slatke vode koje unesu rijeke, jačina isparavanja

- b) Koji čimbenici utječu na boju i prozirnost mora?

Količina planktona, nanosi s kopna, promjena vremena

U SLJEDEĆEM SU ZADATKU U TEKSTU TRI POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH, PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC U ISTOME REDU UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

11. Svjetsko more važno je i u prirodnom i u društvenom smislu. More je siromašno živim svijetom i važan je izvor hrane. Iz mora se vadi sol, a iz podmorja rudna bogatstva. More je najskuplji prometni put koji povezuje suvremeni svijet. Njime se obavlja veliki dio svjetske trgovine. U primorjima su mnoge luke i gradovi, a vezano za more razvijaju se razne djelatnosti. Dijelovi primorja privlače svake godine mnoge turiste diljem svijeta. Razvojem turizma i prometa postale su privlačne morske obale na kojima živi sve manji broj ljudi.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM
siromašno	bogato
najskuplji	najjeftiniji
sve manji broj ljudi	sve veći broj ljudi

SLJEDEĆE PITANJE RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE.

12. Fotografija prikazuje crpljenje rudnog bogatstva iz podmorja. Koja se rudna bogatstva na prikazan način crpe iz podmorja?

Nafta i zemni plin.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

13. a) Fotografije prikazuju neke načine iskorištavanja mora. Ispod slika napišite koji je način iskorištavanja prikazan.

ribolov

proizvodnja soli

turizam

promet (prijevoz)

- b) Navedite neke načine onečišćenja mora.

Havarije tankera, otpadne vode, plastika

BILJEŠKE

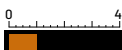
Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.

Jadransko more

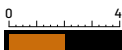
RIJEŠITE ZADATAK I ODGOVORITE NA PITANJA.

1. Navedite nazive država koje imaju izlaz na Jadransko more.
Italija, Slovenija, Hrvatska, BiH, Crna Gora, Albanija i Grčka
2. Koja država, iako ima izlaz na Jadransko more, uvelike koristi hrvatske luke?
BiH
3. Koje su geografski Hrvatskoj bliske države, a nemaju izlaz na more, upućene da se koriste hrvatskim lukama na Jadranskome moru?
Mađarska, Austrija, Srbija, Češka, Slovačka

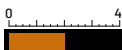
DOPUNITE REČENICU.

4. Morski prolaz koji dijeli Jadransko more od Jonskog mora naziva se **Otrantska vrata**, a vrsta obale u kojoj su oblici raščlanjeni i međusobno usporedni naziva se **Dalmatinski tip** obale.

U SLJEDEĆEM ZADATKU ZAOKRUŽITE SLOVO T AKO JE TVRDNJA TOČNA, A AKO TVRDNJA NIJE TOČNA, ZAOKRUŽITE SLOVO N.

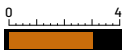
5. a) Valovi su u Jadranskome moru često vrlo visoki.	T	N
b) Najveće valove stvara sjeverozapadni vjetar maestral.	T	N
c) U Jadranskome moru mala je razlika u razini mora prouzročena morskim mijenama.	T	N
d) Morske struje ulaze u Jadran duž istočne obale.	T	N

RIJEŠITE ZADATAK.

6. Na crte ispred navedenih obilježja upišite slovo ispred odgovarajuće brojčane vrijednosti.

A 38	C	najveća izmjerena prozirnost u metrima
B 1233	B	najveća izmjerena dubina u metrima
C 56	D	površina Jadranskoga mora u km ²
D 138 595	A	slanost Jadranskoga mora u ‰

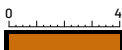
RIJEŠITE SLJEDEĆA DVA ZADATKA.

7. Navedite neke zaštićene životinje u Jadranskome moru.

Sredozemna medvjedica, Prstac...

8. Prekrižite uljeza s obzirom na značenje Jadranskog mora.

TURIZAM PROIZVODNJA SOLI VAĐENJE PLINA IZ PODMORJA
POMORSKI PROMET BRODOGRADNJA ~~PLIMNE ELEKTRANE~~

KRATKO ODGOVORITE NA PITANJE.

9. Zašto kažemo da Jadransko more ima dobar prometno-geografski položaj?

Zato što je duboko uvučeno u europsko kopno i predstavlja poveznicu Srednje i JI Europe sa svjetskim pomorskim putevima.

U SLJEDEĆEM ZADATKU POZORNO PROČITAJTE TEKST I RIJEŠITE ZADATAK.

10. Pozorno pročitajte tekst o svojstvima Jadranskog mora i riješite zadatak.

Temperatura je važan dio kupališnog turizma. Jadransko je more toplo jer se nikad ne zaleđuje. Površinska temperatura mora ovisi o godišnjem dobu. Temperatura površinskih slojeva na sjevernome je dijelu Jadrana zimi između 6 i 8 °C, a na južnome Jadranu oko 13 °C. Ljeti je voda najtoplija u kolovozu kada temperatura mora u sjevernome Jadranu iznosi 22 – 24 °C, a u južnom ispred obala Dubrovnika 23 – 25 °C. Za naš Jadran kažemo da je slano more. U Jadranskom je moru u jednoj litri prosječno otopljeno 38 grama soli. Jadransko more je prozirno more (prozirnost se povećava od sjevera prema južnome dijelu mora) s prosječnom prozirnosti oko 30 metara. Boja ovisi o dubini, sastavu stijena na morskome dnu, količini planktona, osunčanosti, naoblaci i čistoći. Za Jadransko more kažemo da je plavo more s relativnim siromaštvom života u njemu.

- a) Koje svojstvo Jadranskog mora znatno određuje razvoj turizma na našoj obali?

Temperatura.

- b) Koje još svojstvo Jadranskog mora omogućuje razvoj turizma?

Prozirnost i boja.

- c) U parovima pojmova koji su podebljani i odvojeni kosim crtama u cijelosti zaokružite pojmove koji su točni.

S obzirom na prozirnost i boju, Jadransko je more **bogato/siromašno** planktonom.

Jadransko more je **više/manje** slano od svjetskog mora. Ljeti je Jadransko more najtoplije u **srpnju/kolovozu**.

RIJEŠITE ZADATAK.

11. Jadransko je more naše bogatstvo. Osmislite slogan za očuvanje mora.

INDIVIDUALNO.

BILJEŠKE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines consisting of 24 horizontal dotted lines.

Grafičko-likovna urednica
Ivanka Janjić

Lektorica
Ivana Ujević

Korektorica
Ivana Tabak

Grafička priprema
Marjana Kačić

Tisak
Grafički zavod Hrvatske,
d. o. o., Zagreb

Tiskanje dovršeno u srpnju 2019.